

## Letní škola epigrafiky v Britské škole v Athénách, 2011

Od 26. 6. do 10. 7. 2011 pořádala Britská škola v Athénách již druhou letní školu řecké epigrafiky, která navazovala na velmi úspěšný kurz z roku 2009. Cílem letní školy bylo blíže seznámit doktorandy a mladé akademické pracovníky se základy práce epigrafika a propojením epigrafiky s příbuznými obory, jako jsou antické dějiny, archeologie, řecká lingvistika a dialektologie. Tohoto ročníku se celkem zúčastnilo 17 studentů z USA, Velké Británie, Itálie, Dánska a České republiky. Vedoucím projektu a zároveň hlavním přednášejícím byl asistent ředitele Britské školy Robert Pitt, jeden z předních britských epigrafiků, který zpracovával nápisy z řady výzkumů (mezi nejvýznamnější patří např. Lebadeia v Boiótii či Afrodiasias v Turecku). Na organizaci a výuce se dále spolupodílel Graham Oliver z univerzity v Liverpoolu, který se zaměřuje zejména na nápisy ze 4. stol. př. n. l. související s athénskými veřejnými financemi té doby.

Co se týče samotného programu školy, kurz byl rozdělen do několika vzájemně propojených částí. Nejdříve nám byla představena teorie a základy epigrafické práce, protože většina z nás neměla podrobnější znalosti epigrafických korpor a systému jejich členění. Byli jsme tak detailně seznámeni se základní literaturou, kterou disponuje Britská škola, a nejdůležitějšími světovými periodiky. Dále nás Robert Pitt provedl publikačními postupy a metodologií tak, aby každý z nás byl schopen vytvořit publikaci nového textu či editaci již vydaného nápisu. Pro odlehčení jsme si v průběhu přednášek vyzkoušeli, jak se pořizuje oklepěk nápisu či otisk kolku amfory. Samozřejmě bylo seznámení s materiálem a typy napsů, s nimiž se epigrafik v průběhu práce může setkat.

Druhou část letní školy tvořily tematicky laděné přednášky, v nichž jsme se dozvídali o epigrafických pramenech z jednotlivých časových období – od archaické doby až do doby římské. Velký důraz byl kladen na seznámení s epichórickými alfabety archaické doby, které jsou mnohdy jediným prvkem určujícím jak dataci, tak původ nápisu.

Výklad byl doplněn přednáškami epigrafiků z Velké Británie a USA, kteří představovali svůj vlastní výzkum: Leslie Threatte přednesl úvod do dialektologie a lokálních alfabet, David Jordan nás seznámil s problematikou proklínacích tabulek a magických předmětů, Merle Langdon prezentoval problematiku attických *horoi*, včetně praktické ukázky na hoře Lykavittos. Stephen Lambert promluvil na téma honorifikačních nápisů a představil projekt nového vydání *Inscriptiones Graecae*. Laura Gawlinski nás provedla po Agoře, zasvětila do chodu celého projektu, vykopávek, muzea a promluvila i o místních epigrafických nálezech. Angelos Matthaiou měl několik velice obsáhlých přednášek na téma nápisy archaické a klasické doby. Tyto přednášky se odehrávaly v prostorách Epigrafického muzea v Athénách, a tak jsme byli s nápisy konfrontováni přímo na místě. Seznámili jsme se s odlišnými interpretacemi a možnostmi výkladu, které ne vždy vedly k jednoznačnému závěru. Pozornost byla věnována sporným rekonstrukcím některých nápisů a možnostem, jak se vyvarovat možných chyb.

Součástí kurzu byly i početné exkurze, při nichž se zkoumaly nápisy *in situ*. Navštívili jsme nejvýznamnější lokality jak v Athénách (Akropolis, Agora, Lykavittos, Kerameikos), tak v Attice (Órópos, Braurón a Rhamnús). Absolvovali jsme také celodenní výlet do Delf, místa nápisy přímo přesyceného. Na každém místě Robert Pitt a Graham Oliver podali ucelený výklad s praktickými ukázkami. Každý tak měl možnost si vyzkoušet, jak je obtížné nápis na lokalitě nejen přečíst, pořídit kvalitní fotografie či kresbu, ale občas se ukázalo nesnadné nápis jen nalézt.

Program letní školy byl převážně zaměřen právě na praktickou stránku zpracování nápisů. Jak bylo zmíněno, zkoušeli jsme si vytváření oklepků, správné zpracování nově nalezeného nápisu, nové techniky kresby, fotografování a práce s textem samotným. Na závěr byl účastníkům vybrán jeden či více autentických antických nápisů dle jejich zaměření a osobních preferencí a každý měl za úkol nápis zpracovat za použití nově získaných znalostí. Nápisy pocházely z Agory, Epigrafického muzea a inventáře Britské školy. Každý student na závěr školy prezentoval svou práci v patnáctiminutovém referátu (doplněném powerpointovou prezentací), po němž následovala diskuze s ostatními účastníky a přednášejícími.

Závěrem je nutné říci, že letní škola byla velmi dobře koncipovaná a každý si v bohatém programu mohl najít oblast, která ho zajímala a vztahovala se k jeho specializaci. Myslím, že mohu mluvit za všechny účastníky, když označím za největší přínos praktickou část školy, kterou sebelepší učebnice a samostudium nenahradí a která v mnohých z nás probudila hlubší zájem o epigrafiku.

Informace pro případné zájemce: další letní škola řecké epigrafiky v BSA se bude konat v létě 2013 (<http://www.bsa.ac.uk/>).

*Petra Janouchová (Praha)*